

Hjälptyglars inverkan på hästen

Draw reins and martingales effect on the horse

Linnea Zakrisson

Skara 2014

Etologi och djurskyddsprogrammet

(Foto: Zakrisson, 2013)

Studentarbete
Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Student report
Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Animal Environment and Health

Nr. 582

No. 582

ISSN 1652-280X

Hjälptyglars inverkan på hästen

Draw reins and martingales effect on the horse

Linnea Zakrisson

Studentarbete 582, Skara 2014

**G2E, 15 hp, Etologi och djurskyddsprogrammet, självständigt arbete i biologi,
kurskod EX0520**

Handledare: Anna Lundberg, SLU, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Box 234,
53223 SKARA

Examinator: Lisa Lundin, SLU, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Box 234,
53223 SKARA

Nyckelord: Hjälptyglar, draw reins, martingal, positiva effekter, negativa effekter, hästens
rörelsemekanism

Serie: Studentarbete/Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och
hälsa, nr. 582, ISSN 1652-280X

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

Box 234, 532 23 SKARA

E-post: hmh@slu.se, **Hemsida:** www.slu.se/husdjurmiljohalsa

---

I denna serie publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

INNEHÅLL

1.	ABSTRACT	4
2.	INLEDNING	5
	2.1 <i>Från arbete till nöje</i>	5
	2.2 <i>Westernridning</i>	5
	2.2.1 <i>Westernridning i Sverige</i>	6
3	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	8
4	MATERIAL OCH METOD	9
5	RESULTAT	10
	5.1 <i>Draw reins</i>	10
	5.2 <i>Löpande martingal och fast martingal/tie down</i>	10
	5.3 <i>Positiva effekter</i>	11
	5.4 <i>Negativa effekter</i>	12
6	DISKUSSION	14
	6.1 <i>Bakomliggande faktorer</i>	14
	6.2 <i>Hästräningens principer</i>	14
	6.3 <i>Användning av hjälptyglar</i>	15
	6.3.1 <i>Tillpassning</i>	15
	6.3.2 <i>Kunskap och Erfarenhet</i>	16
	6.4 <i>Begränsning av hästen</i>	17
	6.4.1 <i>Rörelsemekanismen</i>	17
	6.4.2 <i>Psyket</i>	17
	6.5 <i>Tränare, ryttare och ridskolor</i>	18
	6.6 <i>Forskning och framtid</i>	19
	6.6.1 <i>Min metod</i>	20
7	POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING	21
8	SLUTSATS	22
9	TACK	23
10	REFERENSER	24

1. ABSTRACT

The horse has been domesticated for several thousand years. It has gone from being used primarily for food and transportation, to become one of the most popular pets in Sweden. With over 150,000 practitioners, horseback riding is one of the biggest sports in Sweden and there is a variety of specializations to choose from. One orientation is western riding which is a broad sport with several disciplines where most originate in cattle work and other ranch tasks. Western riding is a growing sport in Sweden with an increasing number of practitioners and with many different organizations and associations, it is important that the correct knowledge of the equipment used is disseminated.

Artificial aids are available in a variety of designs and the most common variants used by western riders in Sweden is draw reins or some forms of martingale. The attitude against artificial aids vary, some believe they are beneficial, while others believe that they give a false sense of security to the rider.

Both draw reins and martingales prevent the horse from being able to raise their head by restricting the movement in the horse's head and neck. The objective of draw reins is to make the horse to allocate more weight to the hind legs. To achieve this the draw reins have to be combined with a normal rein and it is also important that that the rider has great experience and knowledge of how the draw reins affect the horse and the potential risks it entails the horse.

If you restraint the horse's movement in the head and neck, with for example draw reins, you also affect the rest of the horses body. There is a risk that the activity in the back could be reduced and the horse's movements tend to get "stilted" which is opposite of what one wishes to achieve. If the rider, with or without artificial aid, force the horse in to a certain ride style it affects not only the body and movement of the horse, but also the mind and it can make the horse experience frustration. To make facts about how the horse is affected by different types of equipment, easy for riding schools, trainers and riders to access it will reduce the misuse of this type of equipment.

To be able to demonstrate effects of the reins, I believe that more research is needed. Adapting studies by how the actual user of the reins looks will make it easier to justify if the use of the reins is to advantage or disadvantage for both horse and rider.

2. INLEDNING

Hästen har funnits i människornas liv i flera tusen år. När domesticeringen av hästen skedde är fortfarande ett omdebatterat ämne där åsikterna går isär (Brown & Anthony, 1998; Hausberg *et al.*, 2008; Kavar & Dovč, 2008; Outram *et al.*, 2009). I det tidigaste skedet av domesticeringen användes hästen främst som föda i form av kött (Hausberg *et al.*, 2008; Kavar & Dovč, 2008) och mjölk (Outram *et al.*, 2009), men så småningom började människan använda den som transportmedel och slutligen även till sällskap (Hausberg *et al.*, 2008). Domesticering är dock inget som sker vid ett tillfälle, utan det är en process (Brown & Anthony, 1998; Kavar & Dovč, 2008). Arkeologer menar att domesticering kan definieras av den process där reproduktionen av en grupp, antingen djur eller växter, kontrolleras av människor (Vigne, 2011). Vissa menar på att ridning kan vara en tydlig indikator på att domesticering skett, och tecken på detta är bland annat märken på tänder efter betsel (Kavar & Dovč, 2008; Outram *et al.*, 2009). Detta har man hittat hos minst fyra individer i områdena öster om Uralbergen på fynd som är daterade till ca 3500-3000 före Kristus (Kavar & Dovč, 2008). På lerdon daterade till cirka 4000 f. Kr har även målningar på hästar som blir ridna hittats vilket troligtvis indikerar på att hästar reds en period innan människor började använda betsel (Brown & Anthony, 1998). Troligtvis använde människorna sig då istället av nosband för att kontrollera hästarna (Brown & Anthony, 1998). Användandet av ett betsel tyder på att hästen antingen var riden eller körd (Brown & Anthony, 1998; Bendery, 2007). Människornas ökade rörlighet tack vare hästen som transportmedel ledde till att de kunde röra sig fortare och längre än tidigare samt utnyttja större och mer varierande landskap och även få en större räckvidd för sina handelskontakter (Levine, 1999). Användandet av hästen som ett transportmedel bidrog därmed till den sociala utvecklingen (Brown & Anthony, 1998; Levine, 1999; Outram *et al.*, 2009).

2.1 Från arbete till nöje

Hästen har gått från att användas som föda och transport till det den är idag, ett djur som i Sverige främst används till motion, tävling, nöje och sällskap. Enligt en analys av Jordbruksverket utförd under sommaren 2010 uppskattades antalet hästar i Sverige till 362 700 (Jordbruksverket, 2011). Det stora antalet hästar gör hästen till ett av de vanligaste husdjuren i Sverige och med över 151 000 utövare år 2011 är ridsporten en av Sveriges största sporter (Riksidrottsförbundet, 2013). Ridskolor i Sverige har en stor roll i att utbilda framtidens ryttare och dessutom är ridsporten den näst största sporten för ungdomar i åldern 7-20 år, enbart fotboll har fler utövare. När det gäller utbildningstimmar, arrangemang och deltagare ligger ridsport på en andraplats efter fotbollen (Riksidrottsförbundet, 2013). De vanligaste grenarna inom ridsport är hoppning, dressyr och fälttävlan. Utöver dessa finns det dock en mängd andra grenar med olika inriktningar, bland annat voltige, körning, working equitation, distansritt och westernridning.

2.2 Westernridning

Westernridningen är en växande sport i Sverige. Det är en bred sport med flera olika grenar där de flesta har utvecklats ur de kunskaper och kompetenser som cowboys fick uppvisa

under sitt arbete med främst boskap, men även genom andra arbetsuppgifter som förekom på rancherna (Kroeber, 2009). Eftersom cowboys spenderade mycket tid i sadeln utvecklades westernridningen till att bli en bekväm ridstil som var praktisk för ryttaren. Det mesta i dagens westernridning har uppkommit för ett praktiskt syfte vilket även gäller utrustningen som används (Nilsson, 2005). Sadeln har en bredare bom än en traditionell engelsk sadel, med längre stigläder och bredare stigbyglar för att göra det så bekvämt för ryttare och häst som möjligt. En större sadel ger en större anläggningsyta mot hästen vilket minskar risken för att sadeln ska skapa obehag för hästen (McGreevy, 2007). Sadelns horn används till att binda lassot i då boskap hanteras (Nilsson, 2005). Tyglarna är långa, delade och hålls ofta i en hand. Att styra hästen sker genom tygeltryck på halsen på den motsatta sidan av den riktning man ska till (Normano *et al.*, 2011). Att rida på en hand var en nödvändighet då den andra behövde vara fri för att hantera lasso (Nilsson, 2005) eller lösa andra uppgifter som till exempel öppna och stänga grindar.

2.2.1 Westernridning i Sverige

I Sverige är westernridning fortfarande en relativt liten gren jämfört med dressyr och hoppning men som får fler och fler utövare och som växer varje år sedan Sveriges första westernklubb startade 1975. Idag finns en mängd föreningar och organisationer i Sverige som anordnar tävlingar och andra aktiviteter för westernintresserade. Den största organisationen Western Riders Association of Sweden, (WRAS), som bildades 1982, har ca 2600 anslutna medlemmar fördelade på ett 40-tal klubbar spridda i hela Sverige och är öppen för hästar av alla raser (WRAS, 2014). Mer inriktade föreningar är rasföreningar, som främst ordnar tävlingar för en specifik ras, till exempel Swedish Quarter Horse Association, (SQHA) och Swedish Paint Horse Association, (SPHA). Det finns även organisationer som riktar in sig på en eller flera specifika grenar inom westernridning. Exempel på detta är Scandinavian Reining Horse Association, (SRHA) som är inriktade på reining, och Swedish Reined Cowhorse Association, (SRCHA) som anordnar träningar och tävlingar i de flesta grenar där boskap förekommer. Western Sverige, (WS), är en organisation där flera föreningar gått ihop för att bland annat anordna ett gemensamt SM i en mängd olika westerngrenar (Western Sverige, 2014).

Även fast det finns flera tävlingsorganisatörer utgår majoriteten av dessa från samma grundregler vid tävling. Reglerna är väldigt specifika vad gällande den utrustning som får användas och det som är gemensamt för de flesta grenar är att alla typer av hjälptyglar är förbjudna. Ofta gäller förbudet inte bara inne på tävlingsbanan utan på hela tävlingsområdet. Förbudet vad gällande hjälptyglar gäller under de flesta organisationers tävlingar och grenar, men ändå förekommer denna typ av utrustning i träningssyfte. Detta ser man ofta på olika sociala medier, youtube-klipp, forum samt bloggar.

I ett projektarbete under min studietid genomförde jag en enkätstudie för att undersöka i hur stor grad hjälptyglar användes av westernryttare i Sverige. Jag ville få reda på frekvensen av användandet, om användandet upplevdes ge en positiv eller negativ effekt på både ridning och häst samt vilken typ av hjälptyglar som var de mest förekommande. Totalt svarade 90 personer på enkäten som visade att över 20 % av deltagarna använde sig av hjälptyglar med en variation ifrån dagligen till någon gång om året. Den vanligaste förekommande typ av utrustningen var draw reins och martingal. Studien visade även att majoriteten av hjälptygelsanvändarna upplevde positiva effekter både på hästen (85%) och

sin ridning (60%) på grund av hjälptyglarna. Dock visade det sig även att en del av brukarna inte visste hur användandet påverkat varken häst (10%) eller ridning (30%). Resultaten av enkäten gjorde att jag valt att fördjupa mig i hur hjälptyglar, främst draw reins och martingal, påverkar hästen både fysiskt och psykiskt.

3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med detta examensarbete är att sammanställa befintlig forskning kring de varianter av hjälptyglar som främst används inom westernridning enligt den tidigare enkätstudien. Att ta reda på dess påverkan på hästen vid ridning, samt göra denna information mer lättillgänglig och lättförståelig. Vidare syftar studien till att öka förståelsen för hur denna typ av utrustning påverkar hästens rörelsemekanism, psyke samt vilka övriga effekter användandet av hjälptyglar kan innebära för både häst och ryttare.

Således är mina frågeställningar:

Hur påverkas hästens rörelsemekanism av hjälptyglar?

Hur påverkas hästens psyke av hjälptyglar?

Vad finns det för fördelar och nackdelar med att använda sig av hjälptyglar?

4 MATERIAL OCH METOD

Studien genomfördes som en litteraturstudie, då jag ansåg att det var den metod som var bäst lämpad för arbetets omfattning, tid och ekonomi.

Artiklar söktes kontinuerligt under hela arbetets gång och informationen hittades via de vetenskapliga sökmotorerna Web of Science, Science Direct och även Google Scholar. Av alla träffar som kom upp fann jag 36 artiklar av intresse och relevans.

De sökord som användes var domestication, horseback riding, western riding, equine equipment, horse training, draw reins, running reins, side reins, martingale, horse welfare, artificial aid, i olika kombinationer.

De artiklar som kom upp vid mina sökningar och som handlade om hjälptyglar under ridning som terapi och/eller rehabilitering för människor valde jag att inte ta med då denna typ av ridning har ett helt annat fokus och därmed inte var av intresse för min studie.

Totalt användes 27 artiklar publicerade mellan år 1998 och år 2012, tre hemsidor och två övriga publikationer.

5 RESULTAT

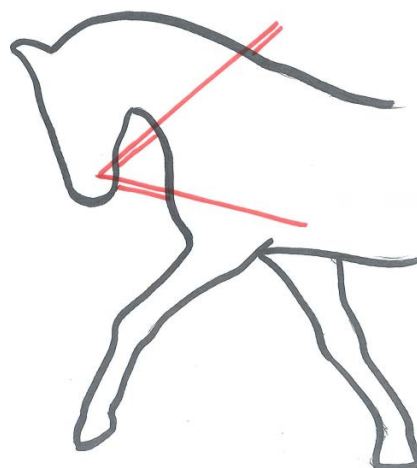
Det finns en mängd olika hjälptyglar med varierande syften och utformning. Men det de flesta har gemensamt är att de begränsar hästen på något sätt (McLean & McGreevy, 2010). Det många hjälptyglar har som syfte är att hindra hästen från att höja huvudet genom att mulen hålls sänkt och man på så sätt skapar en böjning på nacken, men att använda tyglarna för att få hästen att böja på nacken kan dock leda till förvirring (McLean & McGreevy, 2010). Detta då den mest grundläggande reaktionen av bettryck är minskad hastighet (McLean & McGreevy, 2010). Nedan kommer en beskrivning av de modeller av hjälptyglar som angavs som vanligast förekommande av westernryttare i min enkätstudie i tidigare projektarbete.

5.1 Draw reins

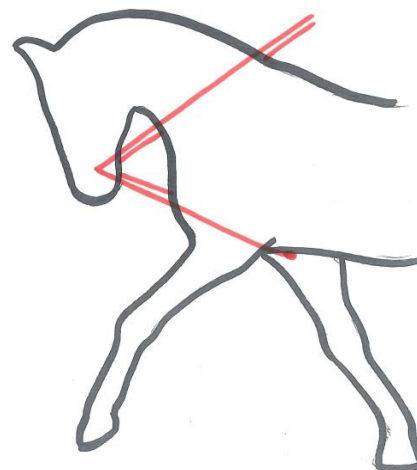
Draw reins består av två långa tyglar som kan fästas på olika sätt. Exempelvis i sadelgjorden på var sin sida av hästen, upp till bittet och vidare till ryttarens hand (Figur 1), eller i mitten av sadelgjorden under magen, men dragna runt utsidan av varsitt framben, upp till bittet och vidare till ryttarens hand (Figur 2). Roepstorff och kollegor (2002) menar att det korrekta sättet är att fästa draw reinsen i sadelgjorden och låta dem löpa mellan frambenen upp till bittet och från bittet till ryttarens hand (Figur 3). Effekten av draw reinsen kommer genom ett tryck i munnen på hästen (McLean & McGreevy, 2010) och de fungerar som en hävstång och ökar handens effekt i hästens mun (Roepstorff *et al.*, 2002). Syftet med draw reins är att förhindra att hästen ska höja huvudet (McLean & McGreevy, 2010).

5.2 Löpande martingal och fast martingal/tie down

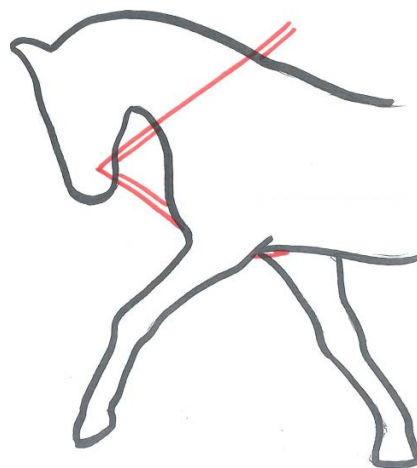
Även syftet med martingal är att förhindra att hästen höjer på huvudet. Martingaler finns i en mängd olika utföranden. De kan antingen vara konstruerade att sitta ihop med nosgrimman eller med tyglarna. Då den sitter med nosgrimman (Figur 4) kallas det för en fast martingal, eller tie down, och verkar genom att ge ett tryck över nosryggen och på så sätt förhindra hästen från att kunna höja huvudet (Heleski *et al.*, 2009; McLean & McGreevy, 2010). Sitter den kopplad till tyglarna (Figur

Figur 1. Draw reins fastsatt i sidan på sadelgjorden.

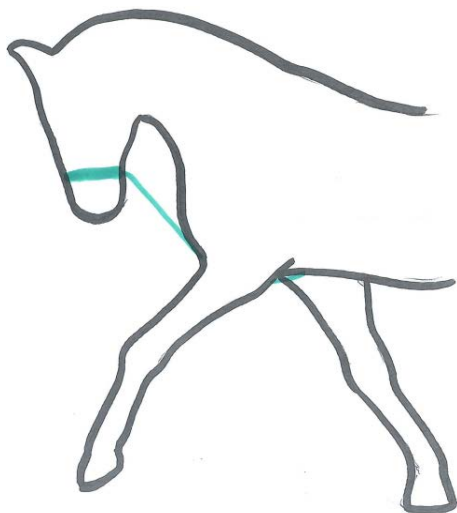

Figur 2. Draw reins dragna runt utsidan av frambenen.

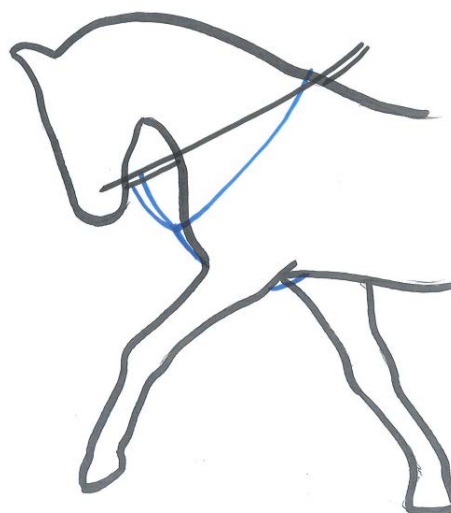

Figur 3. Draw reins dragna mellan frambenen.

5) kallas det för en löpande martingal och ger istället sin effekt genom bittet i munnen på hästen (McLean & McGreevy, 2010). Den har dock ingen inverkan om inte hästen höjer på huvudet till en viss punkt. Gör hästen det kan ryttaren använda sig av hävstångseffekten som uppstår för att dra ner huvudet på hästen (McLean & McGreevy, 2010). Både den fasta och löpande martingalen är festsatt i sadeljordens och löper ut mellan frambenen på hästen.

Figur 4. Fast martingal/Tie down

Figur 5. Löpande martingal

5.3 Positiva effekter

När det gäller studier som visar på positiva effekter från användningen av hjälptyglar är det få publikationer som visar på entydiga positiva effekter. Syftet med draw reins är att bidra till en ökad samling hos hästen skriver Roepstorff och kollegor (2002), men menar samtidigt att om syftet med att få hästen till en ökad samlingsgrad verkligen uppfylls, inte mäts på ett objektivet sätt. Med bakgrund av detta genomförde Roepstorff och kollegor (2002) en studie på 8 hästar, för att undersöka hur hästarna fördelar sin vikt då de reds med draw reins. Detta genomfördes genom tre försök, där försök ett innebar ridning med enbart draw reins, försök två innebar ridning med en kombination av draw reins och vanliga tyglar och försök tre innebar ridning med enbart vanliga tyglar (Roepstorff *et al.*, 2002). Resultatet av studien visade att då hästen reds med en kombination av draw reins och vanliga tyglar, ökade den vertikala kraften i bakbenen och minskade i frambenen, till skillnad från när hästen reds med enbart vanliga tyglar. Den uppmätta effekten av den horisontella kraften gav ett liknande resultat, mindre kraft på frambenen, mer kraft på bakbenen (Roepstorff *et al.*, 2002). I de försök då hästarna reds med enbart draw reins ökade inte viktfordelningen till bakbenen (Roepstorff *et al.*, 2002). Detta får författarna att dra slutsatsen att den korrekta användningen av draw reins är i kombination med en vanlig tygel, och tillsammans kan det få hästen att lägga mer vikt på bakbenen (Roepstorff *et al.*, 2002), vilket innebär en ökad samling. Då hästen reds med en kombination av draw reins och vanliga tyglar, accentueras ryttarens effekt på hästen, medan ridning med enbart draw reins inte lyckades med detta (Roepstorff *et al.*, 2002). Samma författare menar att de förväntade fördelarna av ridning med draw reins är att hästen ska få en ökad arbetsfördelning till bakbenen och den bakre delen av ryggen, samt att man även kan vänta sig en ökad muskelmassa i bakbenen och en avlastning av frambenen vid användandet av

drawreins. Dock behövs det mer studier på rörelsemekanismen och muskelfysiologi under den här typen av ridning krävs för att kunna bekräfta detta (Roepstorff *et al.*, 2002).

En annan studie menar att draw reins kan att minska risken för att ryttaren åstadkommer fel sorts samling hos hästen, vilket kan ske antingen på grund av morfologiska faktorer, eller på grund av en tidigare felaktig skolning av hästen (Ödberg & Bouissou, 1999).

Tyglarna används för att kontrollera fart, riktning och även huvudet och nackens position och erfarna ryttare kan matcha sina egna rörelser till att vara i fas med hästens rörelser (Heleski *et al.*, 2009). När det gäller nybörjare är rörelserna oftast inte lika matchade och då ryttaren inte är i fas med hästens rörelser bildas en rörelse i tygeln där den först är slak och sedan dras åt (Heleski *et al.*, 2009) vilket blir som små ryckningar i bettet på hästen. I en studie (Heleski *et al.*, 2009) visade det sig att hästar utrustade med justerbara martingals och ridna av nybörjare frivilligt höll sina huvuden i en lägre form än hästar utan martingal. Samma studie visade även att medelvärdet av tygeltrycket då en martingal användes var jämnare än då en martingal inte användes, vilket kan tyda på att ryttarna använde martingalen som stöd för att stabilisera sina händer (Heleski *et al.*, 2009). Samma författare menar att om det går att visa på att hästar som rids på ett korrekt sätt får en bättre muskelutveckling och en längre aktiv livslängd kan en väl passande martingal ha potential att öka hästens välfärd då de rids av nybörjare.

5.4 Negativa effekter

När det gäller risker och negativa effekter av användandet av hjälptyglar är forskningsresultaten till stor del samstämmiga. Utrustning som begränsar hästens rörelse, eller fixerar den i någon form påverkar, på olika sätt, hästens välfärd negativt (Rhodin *et al.*, 2005; Hall *et al.*, 2008; McLean & McGreevy, 2010; Hockenhull & Creighton, 2012). Hall *et al.* (2008) menar att all utrustning som begränsar rörelsen av någon del hos hästen, med största sannolikhet är källor till obehag och Hockenhull & Creighton (2012) menar att användningen av hjälptyglar, så som draw reins eller martingal, är en potentiell källa till smärta, och på så sätt även är ett välfärdsproblem. McGreevy (2007) menar att hästens välfärd under ridning kan äventyras av överdriven spänning och av den utrustning man använder sig av. Samma författare menar på att ju större område av hästen som utrustningen vidrör, desto svårare är det att använda den för negativ förstärkning. Enligt McGreevy (2007) är detta anledningen till att hästar inte störs av till exempel selar som ligger an mot bogarna under tiden man kör, medan ett bitt i munnen kan skapa stort obehag då anläggningsytan hos bettet är mycket mindre än hos selen. McGreevy (2007) menar även att användandet av hjälptyglar gör att ryttaren ofta skapar en tillit till själva hjälptygeln, istället för att ta tag i och lösa de problem som gjorde att man började med hjälptyglar.

McLean & McGreevy (2010) skriver att användandet av hjälptyglar på ett sådant sätt att man "fuskar sig till" rätt form på hästen kan kompromissa hästens välfärd. Det kan dock ge en kortvarig fördel för ryttaren, men ha skadliga sidoeffekter för hästen (McLean & McGreevy, 2010). Att fixera hästens huvud kan begränsa dess biomekanism, vilket kan leda till att gångarterna blir "stiltiga" (McLean & McGreevy, 2010). Detta sker på grund av att när en fixering eller en begränsning av huvudets rörlighet sker, förändrar man även ryggens rörlighet, vilket i sin tur påverkar hästens steg (Biau *et al.*, 2002; Rhodin *et al.*,

2005). Biau *et al.* (2002) skriver att förändringar i hållningen av huvud och hals hos hästen som orsakats på grund av tyglarna även påverkar hästens rörelsemönster, främst i frambenen medan påverkan på bakbenens rörelser dock var mindre (Rhodin *et al.*, 2005). Rhodin och medarbetare (2005) menar att då hästen håller sitt huvud och hals för lågt ger det en minskad rörlighet i ryggen. Ödberg & Bouissou (1999) skriver att många hästar rids med hjälptyglar redan från början av sin träning och genom detta tvingas till att böja på nacken, vilket kan resultera i en förlust av drivning bakifrån samt en falsk samling. Många kritiker menar att denna typ av utrustning, istället för att lära hästen att bära sig själv, tvingar hästen till en viss form (McLean & McGreevy, 2010) vilket kan skapa frustration hos hästen (von Borstel *et al.*, 2009).

Målet med träning av hästar är att kunna kontrollera deras beteenden (Hall *et al.*, 2008) och ridning är ett bra exempel på hur vi människor övervinner hästarnas medfödda reaktioner (McGreevy & McLean, 2007) vilket för hästen innebär en begränsad kontroll över sin situation (Hall *et al.*, 2008). Hur denna upplevelse uppfattas av hästen beror på vilken metod som används för att uppnå träningens mål (Hall *et al.*, 2008). Hästens mun är väldigt känslig och på grund av detta kan olämpligt användande av tyglarna leda till stress hos hästen och skapa konflikter mellan ryttaren och hästen (McGreevy & McLean, 2007). Enligt McGreevy & McLean (2007) utgör bittet den mest uppenbara källan till fysiskt obehag under ridning. Då hjälptyglar används är det viktigt att ryttaren har stor erfarenhet av hästar och ridning för att undvika att den önskade effekten av hjälptyglarna uteblir (Roepstorff *et al.*, 2002). Användning av hjälptyglar, både för träning och rehabilitering, bör ej heller ske utan stor vetskap om de möjliga effekter de kan ha på hästen (Rhodin *et al.*, 2005). Det bör även ses som en tillfällig lösning (Ödberg & Bouissou, 1999) och endast som en temporär hjälp för ryttaren och inte som något som ska användas permanent då det begränsar rörligheten i hästens huvud och nacke (Roepstorff *et al.*, 2002). Då draw reins används bör de alltid användas i kombination med vanliga tyglar för att ha möjlighet att uppnå den önskade effekten (Roepstorff *et al.*, 2002).

6 DISKUSSION

6.1 Bakomliggande faktorer

Att hjälptyglar används av westernryttare i Sverige idag går att se på flera sociala medier på internet, bloggar, filmklipp på youtube. Det visade sig även i min tidigare enkätstudie då drygt 20 % av enkätdeltagarna svarade att de använde någon form av hjälptygel regelbundet. Enligt den forskning som jag har läst och presenterar ovan verkar de negativa effekterna riskera att överväga de eventuella positiva effekterna för hästen vid användandet av hjälptyglar, framförallt vid användande av draw reins. Man kan då fråga sig hur det kommer sig att denna typ av utrustning ändå uppkommit samt används idag. McLean & McGreevy (2010) tror att utrustningen kommit till bland annat på grund av okunskap av hästars inlärningsförmåga. Att inte ha kunskap om hur inläring hos hästar fungerar kan ställa till med svårigheter för både häst och ryttare vid träning, då man, istället för att lyckas uppnå de tilltänkta positiva resultaten uppnår det motsatta.

6.2 Hästräningens principer

Det har börjat komma fler studier som belyser vilka metoder som är enklast, mest humana och effektiva när det gäller träning av hästar (Goodwin *et al.*, 2009). Då vi människor lär oss att använda dessa metoder för att kommunicera med hästar kan missförstånd mellan människa och häst minska (Goodwin *et al.*, 2009). Partnerskapet mellan ryttare och häst kan vara positivt för båda parter (Birke, 2008), men då ridning oftast sker genom negativ förstärkning och hästen måste svara på tryck-baserade signaler får den sällan tillfälle att jobba för positiva belöningar (McGreevy, 2007). Att det uppstår problem under ridning beror ofta på ryttaren och dennes oförmåga att förstå sin egen roll och ger hästen motstridiga signaler vilket kan upplevas väldigt förvirrande för hästen (Goodwin *et al.*, 2009). Träning bygger på timing och konsekvens och inläringen kan försämrats om träningen är inkonsekvent och timingen ojämn (McGreevy & McLean, 2009). För att träning av häst ska vara så effektiv som möjligt bör trycket försvinna så fort hästen ger efter. Om man inte är konsekvent med att lätta på trycket kommer hästens beteende inte att bli förstärkt, utan istället skapar man förvirring hos hästen (Hall *et al.*, 2008).

Hur man tränar hästar har varierat mycket genom historien men troligtvis har de träningsmetoderna varit mer eller mindre optimala när det gäller inlärningsmetoder (McGreevy & McLean, 2007). Förmodligen har hästräningen trots detta uppnått goda resultat tack vare hästens förmåga att generalisera stimuli (McGreevy & McLean, 2007). Att effektiviteten mellan olika träningsmetoder har varierat historiskt kan fortfarande leva kvar idag och bidra till att många hästar blir stämplade om att ha beteendeproblem i de fall då träningen misslyckats. Jag tror att många ryttare använder sig av hjälptyglar för att lösa någon form av problem som uppstått i ridningen. Även resultaten från min tidigare enkätstudie gav stöd för detta då många angav just någon form av ”problemlösning” som anledning till att hjälptyglar användes. Studier har visat att beteendeproblem är mindre förekommande hos hästar som används inom westernridning, än hos hästar som rids på engelskt vis (Normano *et al.*, 2011). Det kan till viss del bero olika traditioner av hästhållning, avel och rasskillnader då man bland annat prioriterar olika egenskaper och raserna som används varierar mellan westernridning och engelsk ridning. Enligt en studie

(Albright *et al.*, 2009) är fullblodshästar tre gånger mer benägna att krubbita jämfört med quarterhästar, som är den vanligaste rasen som används till westernridning.

6.3 Användning av hjälptyglar

Generellt sett tränas hästar till att associera beteenden med minskningar av tryck, antingen i form av eftergift från bettet i munnen vid avsaktningar, eller ett minskat tryck från skänklarna i hästens sidor när de ökar takten (Hall *et al.*, 2008). Att trycket försvinner eller minskar ses som en belöning och ökar motivationen för hästen att utföra beteendet nästa gång trycket läggs på (McGreevy, 2007). En försenad eftergift kan dock få den önskade reaktionen att utebli (McGreevy & McLean, 2009), och jag tror att risken för detta ökar då man har mer utrustning kopplad till bettet då det kan försämma signalerna. Det kan bli svårare för hästen att uppmärksamma signalerna, och svårare för ryttaren att ge eftergift i rätt tidpunkt. Hästar som har fått felaktig träning av start och stopp-signaler visar fler konflikt- och hyperreaktiva beteenden (Hawson *et al.*, 2010) vilket kan felaktigt klassas som ”beteende-problem” eller ovilja att lyssna på ryttaren.

Hästens mun har inte evolverats till att rymma ett bitt och många bitt vilar direkt på tungan istället för på lanerna som det är tänkt (McLean & McGreevy, 2010). Detta kan skapa ännu större obehag än nödvändigt för hästen eftersom munnen är väldigt känslig och enligt McGreevy & McLean (2007) är själva bittet en av de mest uppenbara källor till fysiskt obehag under ridning. Om hästen inte kan undkomma trycket från bittet kan konflikter uppstå (McGreevy, 2007). Detta kan vara bra att ha i åtanke som ryttare, och speciellt om man använder sig av någon utrustning kopplad till bittet utöver de vanliga tyglarna eftersom det kan påverka signalerna mellan ryttare och häst.

McGreevy & McLean (2009) menar att tydliga ryttare är konsekventa i sina signaler mot hästen och att en bra teknik speglar dessa egenskaper och ger ett mer hållbart resultat än för de ryttare som använder utrustning som ökar ryttarens kraft. Som nämnt tidigare fungerar draw reins som en hävstång och ökar effekten av handen i hästens mun (Roepstorff *et al.*, 2002) vilket då enligt McGreevy & McLean (2009) ska ge träningen ett sämre hållbart resultat. Detta innebär alltså att användning av hjälptyglar som förstärker ryttarens styrka enbart kan ses som en ”quick fix” som eventuellt kan hjälpa ryttaren för stunden, men inte ger några hållbara positiva resultat på ridningen. Både Ödberg & Bouissou (1999) och Roepstorff och kollegor (2002) påpekar att det är viktigt att hjälptyglar inte ses som något som ska användas under en längre tid utan enbart temporärt. Jag tror att det finns en stor risk att ryttare som använder sig av hjälptyglar i stor utsträckning lägger för mycket tilltro till tygeln istället för att lära sig att rida hästen på rätt sätt. Både ryttare och häst vänjer sig vid att ha hjälptygeln och då den plockas bort finns risken att anledningen till att man började använda hjälptygeln från början fortfarande finns kvar.

6.3.1 Tillpassning

Roepstorff och kollegor (2002) kom i sin studie fram till att om hästen ska ha en möjlighet att fördela en större del av sin vikt till bakbenen går det inte att använda enbart draw reins, utan dessa måste användas tillsammans med vanliga tyglar. Att rida med enbart draw reins, vilket tyvärr är relativt vanligt i ”westernvärlden”, ger inte den önskade omfördelning av

vikten. Vid ridning med enbart draw reins riskerar man även att minska hästens lust att röra sig framåt (Roepstorff *et al.*, 2002). Det kan även medföra att hästen sänker ryggen och bakbensaktiviteten minskar (Roepstorff *et al.*, 2002) vilket gör att den inte har möjlighet att arbeta på rätt sätt med sin kropp och den önskade effekten om ökad viktfördelning till bakbenen uteblir. Att fästa draw reinsen på ett korrekt sätt är av största vikt både för att få fram önskat resultat och för att inte medföra obehag för hästen. Tyvärr tror jag att kunskapen hos många ryttare är eftersatt även när det gäller detta då det ofta förekommer bilder och filmer på diverse internetsidor där hästar rids med denna typ av utrustning som inte är tillpassad på ett korrekt sätt. På grund av hästens känsliga mun är det troligt att olämplig eller felaktig användning av tyglarna kan leda till konflikter och stress hos hästen (McGreevy & McLean, 2007). I studien av Roepstorff och kollegor (2002) fäste de draw reinsen i sadelgjorden, upp mellan frambenen och via bettet till ryttarens hand. Att däremot fästa draw reinsen i sadelgjorden och runt utsidan frambenen på hästen innebär att hästen drar sig själv i munnen i varje steg den tar vilket omöjligt kan upplevas positivt för hästen. Heleski och kollegor (2009) kom i sin studie fram till att en martingal eventuellt kan vara gynnsamt för hästen då den rids av nybörjare, men för att detta ska vara möjligt är det viktigt att martingalen passas ut ordentligt för hästen. Att använda sig av utrustning som inte är tillpassad för den aktuella hästen kan orsaka obehag för hästen och skapar större problem istället för att hjälpa.

6.3.2 Kunskap och Erfarenhet

För att ha en chans att kunna uppnå några positiva effekter av ridning med hjälptyglar påpekade Roepstorff och kollegor (2002) vikten av erfarenhet och kunskap hos ryttaren. Utan detta kan man istället få motsatt effekt. Ödberg & Bouissou (1999) som i sin studie visade att draw reins kan hjälpa till att undvika fel sorts samling, påpekade dock att ryttare som använder sig av hjälptyglar bör vara erfarna och ha kunskap om effekterna av hjälptyglarna på hästen samt hur dessa ska tillpassas.

När det gäller att bedöma den inverkan denna typ av utrustning har på hästarnas välmående är objektivitet en nödvändighet (Hall *et al.*, 2008). Jag tror att många ryttare underskattar hjälptyglarnas inverkan på hästen och hur de faktiskt blir påverkade, inte bara fysiskt utan även psykiskt, av att ridas med denna typ av utrustning.

Att förstå de potentiella riskerna med en viss typ av utrustning eller träningsmetoder gör att man som ryttare kan minska dessa risker genom att använda sig av alternativa metoder (Hockenull & Creighton, 2012). Jag tror att ju större erfarenhet en ryttare eller tränare har, desto större är chansen att alternativa metoder används då man stöter på problem under ett träningspass, istället för att till exempel ta till hjälptyglar. Bra ryttare och tränare kan känna igen tecken både på komfort eller obehag hos hästen, men för att lära sig det kan det dock krävas många år av erfarenhet (Birke, 2008). Med erfarenheten ökar även förmågan att inse både sina egna och hästens begränsningar, vilket gör att risken att man går för fort fram och pressar hästen till något den varken är psykiskt eller fysiskt redo för, minskar.

Ödberg & Bouissou (1999) menar att många hästar som visas på högre dressyr tävlingar utför de önskade rörelserna med böjd nacke, men utan samling. Detta kan bero på att hästen inte lärt sig att arbeta rätt med kroppen, och att den istället kommer undan trycket från bettet och tyglarna genom att böja på nacken. Detta får stöd av McLean & McGreevy

(2010) som skriver att man med hjälp av hjälptyglar kan fuska sig till rätt form på hästen, men att detta inte betyder att hästen jobbar på rätt sätt. Jag anser dock att en skicklig ryttare bör känna då hästen jobbar rätt med kroppen och inte bara böjer på nacken. Att det ändå förekommer hästar som inte rids i rätt form, även på hög nivå, tyder på kunskapsbrist när det gäller hur hästar bör tränas för att använda sin kropp rätt.

6.4 Begränsning av hästen

Det både draw reins och martingals har som syfte är att förhindra att hästen kan höja på huvudet (McLean & McGreevy, 2010). När man rider vill man att hästen ska hålla samma form genom hela träningen vilket skiljer sig från hur hästarna betar sig naturligt. Till exempel håller lösa hästar sällan en och samma kroppshållning vid gångartsbyte (McGreevy & McLean, 2007) vilket man ber om under ridning.

6.4.1 Rörelsemekanismen

När hästen går, eller är tvingad att gå, med nosryggen bakom lodplan, vilket innebär att hästen håller sitt huvud böjt in mot bringan så pass mycket att nosryggen inte håller en vertikal linje, kallas det att hästen är överböjd och detta anses vara ett träningsfel (McLean & McGreevy, 2010). Det kan uppkomma till exempel då man använder hjälptyglar som är för hårt spända och hästen inte kommer undan trycket i bettet från dessa trots att den går i korrekt form.

Man bör komma ihåg att då man fixerar huvud och hals på hästen påverkar man även andra delar av kroppen. Ryggens rörlighet förändras vilket påverkar steget (Biau *et al.*, 2002; Rhodin *et al.*, 2005) och på så sätt även hur hästen rör sig under olika moment och övningar. All utrustning som fixerar huvudet begränsar hästens biomekanism vilket gör att gångarterna kan bli ”styltiga” (McLean & McGreevy, 2010). Detta motsäger den allmänna åsikten att hjälptyglar kan ge en mer stadig och stabil häst. Vilken effekt huvudet och nackens position har på långsiktig hälsa, ryggkomfort och kvaliteten på hästens rörelser är till stor del baserad på anekdoter och tradition (Heleski *et al.*, 2009) men bara för att saker gjorts på ett visst sätt under en lång tid betyder det inte automatiskt att det är det bästa sättet. Viktigt att komma ihåg är att de flesta hästar är väldigt toleranta med oss människor, men bara för att vi kan träna hästar på olika sätt till att göra olika saker, betyder det inte alltid att det är etiskt rätt att göra det (Goodwin *et al.*, 2009).

6.4.2 Psyket

Att få någon kroppsdel fixerad påverkar inte bara hästens anatomi utan även dess psyke. Att med eller utan hjälptyglar, tvinga hästen att hålla en form utan någon möjlighet att undkomma kan leda till att hästen blir frustrerad. Studier har visat att hästar som rids i påtvingad rollkur, där hästen går med så böjd hals att mulen kommer i kontakt med bringan (McGreevy, 2010), visar mer beteenden som tyder på stress, obehag och frustration jämfört med då de rids i friare form (von Borstel *et al.*, 2009). Att hästarna upplever obehag av att bli ridna i denna form visas även genom mätningar av deras hjärtfrekvens

som tyder på en hög känslomässig aktivitet under ridning i rollkur (von Borstel *et al.*, 2009). Hästar som rids i rollkur upplevs även som mindre benägna att vilja röra sig framåt (von Borstel *et al.*, 2009) vilket kan jämföras med den minskade framåtbjudningen hos hästar ridna med draw reins (Roepstorff *et al.*, 2002).

Hur hästen reagerar på fysiskt obehag då den rids har mer att göra med fysiologi än etologi och det är viktigt att förstå vad det är som skapar obehag för hästen (McGreevy & McLean, 2007). Detta då det verkar finnas ett underförstått antagande att förhållandet mellan människa och häst är desamma från marken som det är uppsuttet (McGreevy & McLean, 2007). Det är dock inte alls säkert att hästar kan koppla ett tryck i munnen till en specifik ryttare på ryggen, då de inte evolverats till att ett annat djur skulle kunna lägga tryck i dess mun genom en bit metall (McGreevy & McLean, 2007). Detta kan vara en anledning till att hästar tillåter hårdhänta ryttare att rida dem gång på gång (McGreevy & McLean, 2007).

Hur hästarna reagerar på att gång efter annan utsätts för inkonsekventa och/eller smärtsamma träningsmetoder varierar mellan individer. Det kan visa sig genom till exempel bockningar eller stegringar, eller genom att hästen reagerar mer passivt och förefaller att vara förenlig med situationen (Hall *et al.*, 2008). Det senare skulle dock kunna vara en indikation på inlärd hjälplöshet. Detta är ett psykologiskt tillstånd som orsakas av att en individ saknar kontroll över en skadlig eller obehaglig situation eller stimulus då alla handlingar är meningslösa och individen upplever hjälplöshet (Hall *et al.*, 2008). Att fixeras med hjälptyglar skulle kunna upplevas som en sådan situation för hästen, vilket i slutändan kan leda till inlärd hjälplöshet. Dock kan det vara väldigt svårt att bevisa att en häst lider av inlärd hjälplöshet, men alla möjliga åtgärder bör tas för att undvika att hästen försätts i detta tillstånd. Resultaten från von Borstel och kollegors (2009) studie tyder på att den tvingande form som rollkur innebär äventyrar hästens välbefinnande och kan även utsätta både häst och ryttare för en ökad skaderisk då hästarna, då de rids i denna form, reagerar kraftigare på obehagliga eller skrämmande stimuli.

6.5 Tränare, ryttare och ridskolor

Om ridskolor och tränare skulle lägga mer fokus på att utbilda sina elever i vilka effekter hjälptyglar kan ha på hästarna, samt hur hästars inlärningsprocess fungerar tror jag att felaktigt användande av hjälptyglar skulle minska. Detta får jag även stöd av McLean & McGreevy (2010) som tror att denna typ av utrustning kan undvikas om tränare, ryttare och hästskötare utbildas i inläringsteori, etologi och kognition. Att ge sina elever tillgång till den typ av information som finns sammanställt i detta arbete ökar elevernas kunskap om hjälptyglar och dess effekter på hästen, vilket kan minska felaktig och onödig användning av utrustningen. Om man som tränare lär sina elever att lösa eventuella problem under ridningen genom att få hästen att *vilja* göra rätt, istället för att tvinga den till något, tror jag att många problem kan undvikas och bidra till att hästarnas välfärd ökar. Att som elev ifrågasätta varför vissa metoder används kan leda till ett större lärande då jag tror att det är lättare att komma ihåg varför man bör göra på ett visst sätt om man får en bakgrund och förklaring till det. Att som ryttare vara kritisk till den information man får av ridskolan eller tränaren tror jag är viktigt för hästarnas välfärd och det kan bidra till att förlegade metoder upphör att användas. Jag anser att bra tränare grundligt förklarar riskerna med att använda hjälptyglar råder sina elever att enbart använda hjälptyglar i absoluta nödfall.

Jones (2010) menar att utmaningen inom ridsport är att hålla en hög svårighetsgrad på tävlingar utan att för den sakens skull kompromissa med hästens välfärd. Till exempel genom att förlita sig mer på tränaren och ryttarens kunskaper och undvika utrustning och träningsmetoder som kan påverka hästarna negativt (Jones, 2010). Men då är det viktigt att både tränare och ryttare har rätt kunskaper baserad på vetenskap, och inte på traditioner.

Framgångsrik hästräning återspeglar effektiv användning av inlärningsteorierna (McGreevy & McLean, 2007) vilket både ridskolor och privattränare bör ha som fokus. Lär man ut rätt metoder och tankesätt till sina elever tror jag att de dåliga metoderna som beror på okunskap så småning om kommer att dö ut. Detta kommer leda till att felaktig användning av hjälptyglar som påverkar hästarna negativt minskar, vilket leder till en ökad välfärd för hästarna.

6.6 Forskning och framtid

I Heleski och medarbetares (2009) studie fokuserade man specifikt på hur en justerbar martingal påverkade tygeln då oerfarna ryttare red, vilket jag tycket var väldigt intressant då de flesta andra studier jag hittat har gjorts på erfarna ryttare och hästar. Intressant var även att Heleski och medarbetare (2009) valde att genomföra studien med arabiska fullblod, som är kända för att ha en högre hållning än många andra raser. Eftersom en justerbar martingal skiljer sig något i utförande och funktion från en löpande martingal, trots att syftet är desamma, går det inte att anta att en löpande martingal har samma effekt. Att genomföra en studie på liknande sätt som Heleski och medarbetare (2009) genomförde sin, men då med löpande martingal i fokus, hade varit intressant då det är en vanligt förekommande hjälptygel inom många riddiscipliner. Att undersöka om resultatet av hjälptyglarna skiljer sig beroende på vilken ras hästen har skulle också vara av nytta, då hästarnas naturliga kroppshållningar kan skilja sig mycket mellan raser. Resultaten av en sådan studie skulle kunna öka välfärden för hästar till exempel på ridskolor, om de likt Heleski och medarbetare (2009) visar på positiva effekter vid användning av martingal för oerfarna ryttare.

Roepstorff och kollegors (2002) studie verkar väl genomförd, men både hästarna och ryttarna som deltog var välskolade, vilket kan skilja sig mot hur verklighetens användare av draw reins ser ut. Jag tror att det många gånger kan handla om oerfarna ryttare och/eller hästar i början av sin träning, vilket jag även får stöd av i Ödberg & Bouissou (1999), som menar att många hästar rids med någon form av hjälptyglar från början av sin träning, och får gå med dem resten av sina aktiva liv. Därför anser jag att ytterligare långvariga studie bör genomföras där ryttare och hästar följs redan från ett tidigt skede av utbildningen, för att kunna avgöra hur långvarig användning av utrustningen påverkar hästen då ryttarna inte besitter så stor initial kunskap eller erfarenhet. Både Roepstorff och kollegor (2002) och Ödberg & Bouissou (1999), som skriver om positiva effekter på grund av användning av draw reins, är noga med att påpeka att detta enbart kan uppnås om ryttarna har erfarenhet. Ödberg & Bouissou (1999) menar att konstant användning av hjälptyglar kan resultera i en falsk samling hos hästarna.

De flesta studier jag hittat har tyvärr haft ett relativt litet hästmateriel. När det gäller Heleski och medarbetare (2009) ingick fyra hästar och 10 ryttare i studien. Roepstorff och kollegor (2002) studie genomfördes på enbart åtta hästar och i undersökningen av Rhodin

och medarbetare (2005) ingick 11 hästar. Jag anser att det skulle behövas ett ännu större material för att kunna dra säkrare slutsatser.

6.6.1 Min metod

Jag anser att en litteraturstudie var rätt metod för mitt arbete. En svaghet med metoden är dock att jag förlitar mig på andras resultat och studier, men då jag själv inte har haft möjlighet att genomföra en experimentell studie, på grund av begränsningar av ekonomi, tid, utrustning, hästmateriäl osv, anser jag som nämnt ovan, att jag valt rätt metod. Att genomföra arbetet som en litteraturstudie gör även att jag fått en bred kunskap genom flera olika synvinklar via de olika artiklarna och dess varierande fokuseringar i sina studier.

Att hitta specifik forskning om just westernridning har varit svårt då westernridning är en relativt liten gren inom ridsport och specifik forskning kring detta är väldigt begränsad. Istället har jag fått använda mig av artiklar som tagit upp andra ridstilar och många artiklar som kommit upp vid mina sköningar har handlat om rollkur eller användandet av hjälptyglar som hjälp för själva ryttaren under rehabilitering eller vid fritidsridning för funktionsnedssatta. Trots detta har jag ändå, med hjälp av rätt sökord och artikeltips från handledare och kurskamrater, lyckats hitta relevanta vetenskapliga artiklar och genom att läsa befintlig vetenskaplig fakta har jag lyckats sätta mig in i hur hästar påverkas av att bli ridna med hjälptyglar.

7 POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING

Hästen har funnits i människors närhet under flera tusen år. Den har gått från att användas främst till föda och transport, till att bli ett av våra populäraste sällskapsdjur i Sverige. Ridning är en av de största sporter i Sverige med över 150 000 utövare och det finns en mängd olika inriktningar att välja på. En inriktning är westernridning som är en bred sport med flera grenar där de flesta har sitt ursprung i boskapsarbete och andra uppgifter som förekommer vid arbete på rancher. Då westernridning är en ökande sport i Sverige med ett stigande antal utövare och med många olika organisationer och rasföreningar, är det viktigt att rätt kunskap sprids gällande den utrustning som används.

Hjälptyglar finns i en mängd utföranden och de vanligaste varianterna som används av westernryttare i Sverige är draw reins eller någon form av martingal. Synen på på hjälptyglar varierar, vissa anser att de är till fördel, medan andra anser att de ger en falsk trygghet till ryttaren.

Både draw reins och martingals förhindrar hästen att kunna höja huvudet genom att mer eller mindre begränsa rörelsefriheten i hästens huvud och hals. Det man önskar av draw reins är att de ska hjälpa hästen att fördela mer vikt till bakbenen. För att kunna uppnå detta måste draw reins kombineras med en vanlig tygel. Det är även av största vikt att ryttaren har stor erfarenhet och kunskap om hur de påverkar hästen samt de potentiella riskerna man utsätter hästen för. Att begränsa hästens rörelse i huvud och hals genom till exempel hjälptyglar påverkar även resten av kroppen på hästen. Aktiviteten i ryggen riskerar att minska och hästens rörelser kan tendera att bli ”styltiga” vilket är tvärt emot det man önskar uppnå. Om man, med eller utan hjälptyglar, tvingar hästen till att gå i en viss form påverkas även psyket på hästen och det kan leda till att hästen upplever stor frustration.

När det gäller att påvisa de effekter de hjälptyglarna kan leda till anser jag att mer forskning inom området krävs. Att anpassa studier efter hur den verkliga användaren av hjälptyglar ser ut, gör det lättare att kunna motivera om användandet av hjälptyglar är till fördel eller nackdel, både för häst och ryttare.

Ytterligare forskning och en ökad kunskapsspridning skulle göra det enklare för ryttare, tränare och ridskolor att hitta fakta om hur hästen påverkas av olika typer av hjälptyglar. Detta skulle leda till att det felaktigt användande av denna typ av utrustning skulle minska, något som i sin tur skulle öka välfärden för hästarna inom westernridningen.

8 SLUTSATS

Eftersom kommunikationen mellan ryttare och häst under ridning oftast sker genom negativ förstärkning kan man ifrågasätta hästens välfärd under ridning. Syftet med både draw reins och martingaler är att hindra hästen att höja på huvudet. När man använder någon av dessa hjälptyglar begränsar man inte bara rörelsen i huvud och nacke, utan även i ryggen vilket i sin tur ger ett förändrat rörelsemönster.

Det är dock inte bara hästens kropp som berörs utan även hästens psyke. Att fixera någon del av hästen kan leda till frustration och i värsta fall till inlärdd hjälplöshet då hästen inte har någon chans att komma undan eller kan påverka sin situation.

Enligt den forskning jag sammanställt finns det stora risker med att använda hjälptyglar. För att ha möjlighet att uppnå några positiva effekter, så som en ökad viktfördelning till hästens bakben, av draw reins är det av högsta vikt att ryttaren är erfaren och har kunskap om hur hjälptyglarna påverkar hästen samt att dessa används på ett korrekt sätt.

För att med säkerhet kunna fastställa om det verkligen föreligger några positiva effekter för hästen av att ryttaren använder sig av av hjälptyglar, anser jag att mer forskning krävs på samtliga plan.

9 TACK

Jag vill börja med att tacka alla som genomförde min enkät angående användning av hjälptyglar, era svar motiverade mig till att välja detta ämne för mitt examensarbete. Jag vill även tacka alla som hjälpt mig under min exjobbstitid genom att fungera som bollplank, stöd och fylla på med motivation när det varit tungt. Ingen nämnd och ingen glömd.

10 REFERENSER

- Albright, J. D., Mohammed, H. O., Heleski, C. R., Wickens, C. L. & Houpt, K. A. 2009. Crib-biting in US horses: Breed predispositions and owner preceptions of aetiology. *Equine Veterinary Journal*. 41, 455-458.
- Bendery, R. 2007. New methods for the identification of evidence for biting on horse remains from archaeological sites. *Journal of Archaeological Science*. 34, 1036-1050.
- Biau, S., Couve, O., Leimaire, S. & Barrey, E. 2002. The effect of reins on kinetic variables of locomotion. *Equine Veterinary Journal*. 34, 359-362.
- Birke, L. 2008. Talking about Horses: Control and Freedom in the World of "Natural Horsemanship". *Society and Animals*. 16, 107-126.
- Brown, D. & Anthony, D. 1998. Bit Wear, Horseback Riding and the Botai Site in Kazakstan. *Journal of Archaeological Science*. 25, 331-347.
- Goodwin, D., McGreevy, P., Waran, N. & McLean, A. 2009. How equitation science can elucidate and refine horsemanship techniques. *The Veterinaru Journal*. 181, 5-11.
- Hall, C., Goodwin, D., Heleski, C., Randle, H. & Waran, N. 2008. Is There Evidence of Learned Helplessness in Horses? *Journal of Applied Animal Welfare Science*. 11, 249-266.
- Hausberg, M., Roche, H., Henry, S. & Vissner, E. K. 2008. A review of the human-horse relationship. *Applied Animal Behaviour Science*. 109, 1-24.
- Hawson, L. A., McLean, A. N. & McGreevy, P. D. 2010. The roles of equine ethology and applied learning theory in horse-related human injuries. *Journal of Veterinary behavior*. 5, 324-338.
- Heleski, C. R., McGreevy, P. D., Kaiser, L. J., Lavagnino, M., Tans, E., Bello, N. & Clayton, H. M. 2009. Effects on behaviour and rein tension on horses ridden with or without martingales and rein inserts. *The Veterinary Journal*. 181, 56-62.
- Hockenhull, J. & Creighton, E. 2012. Equipment and training risk factors associated with ridden behavior problems in UK leisure horses. *Applied Animal Behaviour Science*. 137, 36-42.
- Jones, B. & McGreevy, P.D. 2010. Ethical equitation: Applying a cost-benefit approach. *Journal of Veterinary Behavior*. 5, 169-202.
- Jordbruksverket, 2011. Statistisk meddelande JO 24 SM 1101 Antalet hästar och anläggningar med häst 2010, publicerades 2011-01-20.
- Kavar, K. & Dovč, P. 2008. Domestication of the horse: Genetic relationships between domestic and wild horses. *Livestock Science*. 116, 1-14.

- Kroeber, C. 2009. The versatility of Western Riding. *SA Horseman*. 4, 16-19.
- Levine, M. A. 1999. Botai and the Origins of Horse Domestication. *Journal of Anthropological Archaeology*. 18, 29-78.
- McGreevy, P. D. 2007. The advent of equitation science. *The Veterinary Journal*. 174, 492-500.
- McGreevy, P. D. 2010. Over-Flexing the horse's neck: A moder equestrian obsession? *Journal of Veterinary Behavior*. 5, 180-186.
- McGreevy, P. D. & McLean, A. N. 2007. Roles of learning theory and ethology in equitation. *Journal of Veterinary Behaviour*. 2, 108-118.
- McGreevy, P. D. & McLean, A. N. 2009. Punishment in horse-training and the concept of ethical equitation. *Journal of Veterinary Behavior*. 4, 193-197.
- McLean, A. N. & McGreevy, P. D. 2010. Horse-training techniques that may defy the principles of learning theory and compromise welfare. *Journal of Veterinary Science*. 5, 187-195.
- Nilsson, R. 2005. Westernridningens historia. www.western-ridning.com använd 2014-04-08
- Normano, S., Meers, L., Ellery Samuels, W., Faustini, M. & Ödberg, F. O. 2011. Variables affecting the prevalence of behavioural problems in horses. Can riding style and other management factors be significant? *Applied Animal Behaviour Science*. 133, 186-198.
- Outram, A. K., Stear, N. A., Bendrey, R., Olsen, S., Kasparov, A., Zaibert, V., Thorpe, N. & Evershed, R. P. 2009. The Earliest Horse Harnessing and Milking. *Science*. 323, 1332-1335.
- Rhodin, M., Johnston, C., Roethlisberger Holm, K., Wennerstrand, J. & Drevemo, S. 2005. The influence of head and neck position on kinematics of the back in riding horses at the walk and trot. *Equine Veterinary Journal*. 37, 7-11.
- Riksidrottsförbundet, 2013. Idrotten i siffror
- Roepstorff, L., Johnston, C., Drevemo, S. & Gustås, P. 2002. Influence of draw reins on ground reaction forces at the trot. *Equine Exercise Physiology*. 34, 349-352.
- Vigne, J-D. 2011. The origins of animal domestication and husbandry: A major change in the history of humanity and the biosphere. *Comptes Rendus Biologies*. 334, 171-181.
- von Borstel, U. U., Duncan, I. J. H., Shoveller, A. K., Merkies, K., Keeling, L. J. & Millman, S. T. 2009. Impact of riding in a coercively obtained Rollkür posture on welfare and fear of performance horses. *Applied Animal Behaviour Science*. 116, 228-236.
- Western Riders Association of Sweden, <http://www.wras.se> Använd 2014-04-08

Western Sverige, <http://www.westernsverige.com> Använd 2014-04-08

Zakrisson, L. 2013

Ödberg, F. O. & Bouissou, M. F. 1999. The development of equestrianism from the baroque period to the present day and its consequences for the welfare of horses. *Equine Veterinary Journal*. 31, 26-30.

Vid **Institutionen för husdjurens miljö och hälsa** finns tre publikationsserier:

- * **Avhandlingar:** Här publiceras masters- och licentiatavhandlingar
- * **Rapporter:** Här publiceras olika typer av vetenskapliga rapporter från institutionen.
- * **Studentarbeten:** Här publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Vill du veta mer om institutionens publikationer kan du hitta det här:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

DISTRIBUTION:

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och
husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Box 234
532 23 Skara
Tel 0511-67000
E-post: hmh@slu.se
Hemsida:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

*Swedish University of Agricultural Sciences
Faculty of Veterinary Medicine and Animal
Science
Department of Animal Environment and Health
P.O.B. 234
SE-532 23 Skara, Sweden
Phone: +46 (0)511 67000
E-mail: hmh@slu.se
Homepage:
www.slu.se/animalenvironmenthealth*
